

3. Вірт Ю. П. Шляхи і напрямки державного регулювання ринку праці в Україні в умовах економічної кризи. НЛТУ України. 2010. Вип. 20. С. 195 – 198.

4. Степанова В. О. Інвестиції в основний капітал та їх вплив на економіку України. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2009. № 2 (6). С. 108.

АГРОБІЗНЕС, ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Дзядук Г.О.

кандидат наук з державного управління

Український державний університет залізничного транспорту,
кафедра менеджменту і адміністрування, Харків

Аграрна політика держави повинна бути комплексною, передбачати тісний взаємозв'язок між усіма її структурними елементами, що дасть можливість досягти максимального ефекту від реалізації цієї політики в процесі формування продовольчої безпеки держави. Кожен структурний елемент аграрної політики має одну основну мету — забезпечення продовольчої безпеки держави, яка конкретизується за кожним із напрямів [4].

В даний час Україні потрібна нова аграрна політика, яка б мала стратегічний та системний характер, соціальну спрямованість та відповідала принципам сталого розвитку. На цьому шляху насамперед необхідно визначитися з питанням поняття та сутності аграрної політики, оскільки в Україні поки ще не розроблений єдиний понятійний апарат для прийняття рішень з аграрної політики [6].

Держава з метою підтримки суверенітету має знижувати залежність від імпортних продуктів харчування, особливо це стосується тих продуктів, які можна виробити на її території. Цей же критерій ефективності державного регулювання сільського господарства має етичний характер: країна, яка має необхідні ресурси для виробництва продовольчих товарів, повинна їх виробляти, навіть не звертаючи уваги на витрати, через те, що в світі зростає проблема голоду [5].

Пошук можливостей поєднання потенціалу ринку та регулюючих системних заходів залишатиметься і надалі одним із найважливіших завдань аграрної політики. Це визначає доцільність поглиблення державної підтримки аграрного сектора економіки. Проте одночасно з наданням фінансової допомоги держава повинна виступати гарантом захисту прав власності та законодавчо встановлених "правил гри". Державне регулювання має полягати не в централізованому управлінні та безпосередньому втручанні в економічні процеси, а у створенні інституціональних та організаційних умов, які сприяють відродженню у селянина почуття господаря, реалізації виробничої ініціативи та підприємництва, соціальному

захисту сільського населення, раціональному використанню ресурсів галузі, що забезпечуватиме зростання ефективності аграрного сектора економіки [7].

Узагальнений зміст заходів, направлених на підвищення дієвості правового механізму державного регулювання розвитку малого і середнього агробізнесу представлено на рис. 1. Дана схема наочно демонструє, що сучасні тенденції співпраці та організації діяльності підприємств потребують удосконалення вітчизняного законодавства та дотримання його вимог.

Рис. 1. Заходи підвищення дієвості правового механізму державного регулювання розвитку малого і середнього агробізнесу.

Дотримання запропонованих заходів забезпечує підхід, коли вітчизняне законодавство відповідає національним умовам розвитку складових інституціонального середовища в аграрному секторі (формальних та неформальних інститутів, інституцій), сприятиме вирішенню існуючих нагальних питань дієвості правового механізму державного регулювання розвитку малого і середнього агробізнесу. Так, до заходів удосконалення вітчизняного законодавства слід зробити акцент на забезпеченні і підтримці добросовісної конкуренції, а також дієвості нормативно-правових актів. У підрозділі ми не будемо окремо характеризувати напрями удосконалення нормативно-правового забезпечення за окремими ринковим інститутам, оскільки вони будуть почергово розкриватися під час висвітлення заходів подолання пролем функціонування інструментів механізмів державного регулювання інституціонального середовища в аграрному секторі.

Сучасні виклики розвитку обумовлюють необхідність пошуку шляхів підвищення дієвості економічного механізму державного регулювання розвитку малого і середнього агробізнесу. Перш за все, необхідно зосередити увагу на удосконаленні державної політики з питань ціноутворення на агропродукцію.

Одним із напрямів структурної перебудови сільського господарства є інтенсифікація формування фермерських господарств. До основних причин, що перешкоджають розвитку фермерства є неплатоспроможність, недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення та організаційні проблеми [8].

Сьогодні державну бюджетну підтримку, на нашу думку, слід сконцентрувати на програмах та заходах щодо охорони сільськогосподарських земель та угідь, впровадження інноваційних технологій, систем контролю за якістю, розвитку аграрної науки та освіти. Крім того, пріоритетним напрямом підтримки має бути розвиток інфраструктури аграрного ринку, підтримка дрібного та середнього підприємництва, сталого розвитку сільських територій та підвищення якості життя сільського населення.

При здійсненні бюджетного фінансування розвитку малого і середнього агробізнесу потрібно дотримуватися принципів стабільності державної підтримки, доступності для всіх категорій сільськогосподарських товаровиробників, забезпечення рівності суб'єктів усіх форм господарювання в питанні розподілу державних дотацій. Через те, що багато проектів у сільському господарстві мають тривалі терміни окупності, ключовою вимогою є довгостроковість програм субсидування, що гарантує учасникам програмних заходів отримання бюджетних коштів у майбутньому.

У цілому, до вищезазначених заходів підвищення дієвості економічного механізму розвитку малого і середнього агробізнесу слід додати наступні:

- заміна державної фінансової підтримки підприємств малого і середнього агробізнесу за різноманітними програмами на комплексне державне регулювання пріоритетних напрямів розвитку галузі;
- мобілізація фінансових ресурсів задля інвестування у наукомісткі конкурентоспроможні агропідприємства;
- виваженість у запровадженні режимів оподаткування сільськогосподарських підприємств тощо.

Список літератури:

1. Безугла Л. С. Роль підприємництва як чинника забезпечення стабільності економіки . Інвестиції : практика та досвід. 2010. № 21. с. 31–33.
2. Безугла Л. С. Державна підтримка малого та середнього бізнесу за допомогою організаційно-маркетингових заходів. Ефективна економіка. 2018. №8.
3. Дзядук Г.О. Необхідність державного регулювання розвитку малого та середнього агробізнесу в Україні. Теорія та практика державного

управління: зб. наук. пр. Х.: Вид-во ХарІ НАДУ «Магістр». 2018. Вип. 2 (61). С. 134-139.

4. Застрожнікова І.В. Обґрунтування пріоритетів державної аграрної політики. Економіка та держава. 2010. № 6. с. 33- 35.

5. Застрожнікова І.В. Шляхи удосконалення державного регулювання сільського господарства України. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія «Наукові розвідки з державного та муніципального управління». Вип. 1/2013. Державне управління та місцеве самоврядування. К.:ВПЦ АМУ, 2013. С. 121-135.

6. Застрожнікова І.В. Формування понятійного апарату державного управління аграрним сектором. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2010. № 2. www.dy.nayka.com.ua

7. Застрожнікова І.В. Інституціональні основи формування аграрної політики. Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 9. С. 96-99.

8. Застрожнікова І.В. Історичні аспекти державного регулювання сільського господарства України. Наукові праці НДФІ. № 4 (61) 2012. с.37-40

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Застрожнікова І.В.

к.н.держ.упр., доцент

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, Мелітополь

Відповідно до Законів України, метою державної підтримки малого та середнього підприємництва є:

1) створення умов для позитивних структурних змін в економіці України;

2) сприяння формуванню та розвитку малого та середнього підприємництва, становлення малого та середнього підприємництва як провідної сили в подоланні негативних процесів в економіці та забезпечення сталого позитивного розвитку суспільства;

3) підтримка вітчизняних виробників;

4) формування умов для забезпечення зайнятості населення України, запобігання безробіттю, створення нових робочих місць.

Виходячи з цього, законодавством встановлюються такі напрями державної підтримки малого та середнього підприємництва в Україні:

1) формування інфраструктури підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва, організація державної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів;

2) встановлення системи пільг для суб'єктів малого та середнього підприємництва;